

Miljøet i Europa har det ikke godt: trusler mod naturen og virkningerne af klimaforandringer er de største udfordringer

Der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til at reducere drivhusgasemissionerne og luftforureningen, men generelt har miljøet det ikke godt i Europa, især naturen er under pres og trues af forringelse, overudnyttelse og tab af biodiversitet. Virkningerne af de accelererende klimaforandringer er også en presserende udfordring ifølge Det Europæiske Miljøagentur (EEA) mest omfattende rapport om "miljøtilstanden", som blev offentliggjort i dag. Udsigterne for de fleste miljøtendenser er bekymrende og udgør en stor risiko for Europas økonomiske velstand, sikkerhed og livskvalitet.

Rapporten understreger, at klimaforandringer og miljøforringelser udgør en direkte trussel mod Europas konkurrenceevne, som er afhængig af naturressourcer. Det tilføjes også i rapporten, at opnåelse af klimaneutralitet senest i 2050 også afhænger af en bedre og ansvarlig forvaltning af jord, vand og andre ressourcer. Ved at beskytte naturressourcerne, mindske klimaforandringerne og tilpasse sig til dem samt mindske forureningen styrkes modstandskraften i vitale samfundsfunktioner, som er afhængige af naturen, såsom fødevarer sikkerhed, drikkevand og beskyttelsen mod oversvømmelser.

Rapporten opfordrer til at fremskynde implementeringen af politikker og langsigtede bæredygtighedsfremmende tiltag, som allerede er aftalt under den Europæiske Grønne Pagt. Sådanne tiltag er i overensstemmelse med Europa-Kommissionens prioriteter i konkurrenceevnekompasset, når det gælder innovation, reduktion af CO2 udslip og sikkerhed.

[Europas miljørapport 2025](#) er den mest omfattende analyse af den aktuelle tilstand og fremtidsudsigterne for kontinentets miljø, klima og bæredygtighed, baseret på data fra 38 lande. Rapporten fremhæver, at EU er verdensførende inden for klimaindsatsen og har reduceret sin udledning af drivhusgasser og sit forbrug af fossile brændstoffer, samtidig med at andelen af vedvarende energi er fordoblet siden 2005. Der er også gjort gode fremskridt med hensyn til at forbedre luftkvaliteten og øge affaldsgenanvendelsen og ressourceeffektiviteten i de seneste 10-15 år. Fremskridt inden for en række faktorer, der muliggør overgangen til bæredygtighed – som f.eks. innovation, grøn beskæftigelse og bæredygtig finansiering – giver også anledning til håb.

Ledende næstformand for ren, retfærdig og konkurrencedygtig omstilling, **Teresa Ribera**, udtaler: "Denne rapport er en kraftig påmindelse om, at Europa skal holde kursen og endda fremskynde vores klima- og miljøambitioner. De seneste ekstreme vejrbegebenheder viser, hvor skrøbelig vores velstand og sikkerhed bliver, når naturen forringes, og klimapåvirkningerne øges. En forsinkelse eller udsættelse af vores klimamål vil kun øge omkostningerne, forværre ulighederne og svække vores modstandsdygtighed. At beskytte naturen er ikke en omkostning. Det er en investering i konkurrenceevne, modstandsdygtighed og vores borgeres velfærd. Ved at optrappe indsatsen nu kan vi opbygge et renere, mere retfærdigt og mere modstandsdygtigt Europa for de kommende generationer."

Kommissæren med ansvar for miljø, vandresiliens og en konkurrencedygtig cirkulær økonomi, **Jessika Roswall**, udtalte: "Selv om der er sket fremskridt, er vores miljøes tilstand en klar opfordring til at fortsætte med at mindske forureningen, genoprette naturen og beskytte biodiversiteten. Vi er nødt til at genoverveje forbindelsen mellem miljøet og økonomien og se på beskyttelsen af naturen som en investering, ikke en omkostning. En sund natur er grundlaget for et sundt samfund, en konkurrencedygtig økonomi og en modstandsdygtig verden, og derfor er EU fast besluttet på at holde kursen på vores miljøforpligtelser."

Kommissær for klima, nettonulemission og ren vækst, **Wopke Hoekstra**, udtalte: "Denne rapport understreger det presserende behov for, at EU fastholder sine stærke klimaambitioner. Som det hurtigst opvarmende kontinent har Europa på første hånd været vidne til de ødelæggende konsekvenser af klimaforandringerne - senest gennem de voldsomme skovbrande, der hærgede i sommer. Omkostningerne ved ikke at handle er enorme, og klimaændringerne udgør en direkte trussel mod vores konkurrenceevne. At holde kursen er afgørende for at beskytte vores økonomi."

EEA's administrerende direktør, **Leena Ylä-Mononen**, udtalte: "Vi har ikke råd til at sænke vores ambitioner for klima, miljø og bæredygtighed. Vores rapport om miljøets tilstand, som er udarbejdet i samarbejde med 38 lande, beskriver tydeligt den videnskabeligt baserede viden og viser, hvorfor vi er nødt til at handle. I Den Europæiske Union har vi politikker, værktøjer og viden samt årtiers erfaring med at arbejde sammen om vores bæredygtighedsmål. Det, vi gør i dag, vil forme vores fremtid."

Komplekse udfordringer forude

Biodiversiteten er i tilbagegang i økosystemerne på land, i ferskvand og i marine økosystemer i Europa på grund af vedvarende pres fra ikke-bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre, som især kommer til udtryk i fødevarer systemet. Rapporten fastslår, at det forventes, at biodiversitetens og økosystemernes tilstand i Europa fortsat vil forværres, og at det er usandsynligt, at de aftalte politiske mål vil blive nået inden 2030.

På samme måde er Europas vandressourcer under hårdt pres, og vandstress påvirker en tredjedel af Europas befolkning og territorium. At opretholde sunde vandøkosystemer, beskytte vandskel og sikre, at grundvandressourcerne genopfyldes, er afgørende for at sikre Europas fremtidige modstandsdygtighed over for vand, fremgår det af rapporten.

Med hensyn til klimaændringer er Europa det hurtigst opvarmede kontinent på planeten. Klimaet ændrer sig i et alarmerende tempo, hvilket truer sikkerheden, folkesundheden, økosystemerne, infrastrukturen og økonomien. Den stigende hyppighed og det stigende omfang af klimarelaterede katastrofer samt viden om, at klimaet fortsat vil ændre sig, selv med EU's ambitiøse afbødningsindsats, understreger det presserende behov for at tilpasse det europæiske samfund og den europæiske økonomi, samtidig med at det sikres, at ingen lades i stikken.

Disse store udfordringer kræver, at vi gentænker forbindelserne mellem vores økonomi og det naturlige miljø, jord, vand og naturressourcer, siger rapporten. Kun ved at genoprette det naturlige miljø i Europa vil det være muligt at opretholde en konkurrencedygtig økonomi og en høj livskvalitet for de europæiske borgere.

Opskalering og udbredelse

Gennemgribende ændringer i produktions- og forbrugssystemerne – dekarbonisering af økonomien, ændring i retning af cirkularitet, mindre forurening og ansvarlig forvaltning af naturressourcer – er presserende i følge rapporten. EU's politikker, herunder den grønne pagt, udstikker en klar kurs mod bæredygtighed.

Rapporten peger specifikt på indsatsen for at genoprette levesteder gennem naturbaserede løsninger, som vil styrke modstandsdygtigheden og også bidrage til indsatsen for afbødning af og tilpasning til klimaændringer. Den understreger også behovet for at dekarbonisere vigtige økonomiske sektorer, navnlig transportsektoren, og håndtere emissionerne fra landbruget. Øget cirkularitet har potentiale til at mindske Europas afhængighed af import af energi og kritiske råmaterialer. Derudover kan Europa øge produktiviteten og blive en global leder inden for grøn innovation ved at investere i den digitale og grønne omstilling af den europæiske industri samt ved at skabe teknologier til at reducere CO₂-udledning i sektorer, hvor det er vanskeligt at nedbringe emissionerne.

Danmark er et lille EU-medlemsland med høje ambitioner for klimaindsats og miljøbeskyttelse. I løbet af de sidste 20 år har vedvarende energi vundet indpas i energiproduktion, industriel produktion, transport og i husholdningerne.

Landbrugssektoren og fødevarsystemet i Danmark spiller store roller i den grønne omstilling. Den historiske grønne trepartsaftale mellem den danske regering og centrale interessenter, som efterfølgende blev vedtaget af Folketinget, er en milepæl i den fælles forvandling af det danske landskab baseret på partnerskaber og lokal inddragelse. Omstillingen af energisystemet er godt i gang med en forventet andel af grøn elproduktion på 100 % i 2030. Opførelsen af store havvindmølleparker og Power-to-X-anlæg er undervejs. Samtidig udvikler mobilitetssystemet sig i en bæredygtig retning med en betydelig stigning i andelen af elbiler. Mere information: [Denmark | Europe's environment 2025](#)

Baggrund

EEA udgiver en rapport om miljøets tilstand hvert femte år i henhold til dets mandat. Europas miljø 2025 er den 7. rapport af denne type, som EEA har udgivet siden 1995. Rapporten giver solid, videnskabsbaseret viden om, hvordan vi skal reagere på de enorme og komplekse udfordringer, vi står over for, såsom klimaændringer, tab af biodiversitet og luft- og vandforurening.

Rapporten er udarbejdet i tæt samarbejde med Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet (Eionet). Den trækker på Eionets omfattende ekspertise hos førende eksperter og videnskabsfolk på miljøområdet i de 32 medlemslande og seks samarbejdslande i Det Europæiske Miljøagentur.